

Harangjainkról

1917 májusában már lassan 3 éve dúlt az első világháború. Naponta húzták meg a lélekharangot, hogy elsírassa a szerb, majd orosz, végül Piave hős hősi halottait. Május 12-én 7 katona egy katonamérnök vezetésével megjelent, hogy átvegye és elszállítsa a templom harangjait. A munka 3 napig tartott. Ezernyi nép fájdalmas megilletődéssel, zokogva csókolta, majd illatos virágfüzérékkel koszorúzta a földre érkező harangokat, melyeket május 17 -én szekérre téve népes processzióval kísérték a gyomai vasútállomásra.

A plébános úr (Grósz Béla) szentmise után szenteltvízzel meghintette és a nép zokogása közben Újházi Miklós főkantor saját szerzeményével búcsúztatta őket, (bevégeztem földi pályám gyászének dallamára). Íme néhány versszak a költeményből:

A harangok vándorolnak,
Még ma itt, s már messze holnap,
Fáj, hogy segítség nincs semmi,
Hogy búcsút kell tőlük venni.

Úgy érzi a lelkünk, éltek,
Hogy figyeltek beszéltek:
Hol vidám szó, hol bús ének
Mintha velünk éreznének.

...

S ezután már nem lesz ez sem,
Hogy szebb jövőt ígérhessen,
S nem zokog, ha a sírt ássák
Értünk a kis lélekváltság.

Nagy haranghoz az öreg nép

Búcsúzni járt, átölelték
S egy kívánság mindnek könnye:
Csak temetni visszajönne!
...
Menjetek, s a küzdő népet
Győzelemre segítsétek
S ha a harcok véget érnek,
Megint Istent dicsérjétek.
ÁMEN

Az elvitt harangok

1. **Nagyharang**, Hangja: E, átmérője 1m 24 cm, magassága 1m 78 cm, súlya 1049 kg. Fölrata: Szent Imre herceg tiszteletére öntetett Pesten, 1832
 2. Hangja: Gisz, súlya 466 kg, készült 1856. Fölrata: **Szűz Mária és Szent József tiszteletére**
 3. Hangja: C, súlya 85 kg. Öntve Pest; 1835,
 4. **Lélekváltóság**, súlya 27 kg, készült 1805-ben
 - 5.-6. Kondorostanyáról (Hunya) 2 harang: a Szent László harang súlya 109 kg, öntve Aradon, a másik súlya 67 kg, öntötték Pesten 1869-ben
 - 7.-8. Elvitték a Décspáskomi iskolából a 44.5 kg-os és Örménykút iskolájától a 10 kg-os harangocskát.
- A nyolc harang összesen 1859.5 kg. Melyért 3,614 koronát fizettek.

Ezek pótlására 1922-ben a D hangú Szent Család nagyharangot és 1923-ban elkészült 977 kg-os harangot Kovács István és neje Sóczó Mónika adományozta.

Az endrődi hívek adományaként készült el a Szent Imre harang, felirata: Endrőd népének légy hű menedéke. E két utolsó 1923-ban augusztus 20-án áldatott meg.

Utolsó harangtörténet

1944. október 6-án a megszálló oroszok tankjaikkal tűz alá vették templomunkat. Ok: a templommal szembeni községháza udvarán agyonlőtt tisztjük volt. Megtorlásul kivégeztek 3 polgári személyt (2 tűzoltót, 1 hivatalsegédet). Majd a mezőtúri határból lövészárkok ásásból hazaérkezett Daszkál István káplánunkat is letartóztatták. Nagy oka lehetett a tiszt halálának. Miután káplánunk minden kétséget kizáróan igazolta ártatlanságát, szabadon engedték.

Az ágyúzásban a szentély falai, ablakai súlyosan megsérültek. A torony „totálkáros” lett. A Szent Imre nagyharang romos lett. Újraöntése 1948 március 15-ére történt meg, addig csak a „kisharang” szólt. A szabadságharc centenáriumának ünnepségén, délben, újra hallatta csodás zengését az újraöntött nagyharang.

Azóta a harangokban sorsdöntő változás történt; elektromos árammal a sekrestyéből működtethetők.

A harang avatására írt versem néhány sorával zárom az emlékezést:

Zúgjon öblös, erős, mély hangod,

hogy szívünk dobbanjon rája.

Kulcsolódjon össze két kezünk,

szánk nyíljon átok helyett imára.

Hirdesd, hirdesd öreg harangunk,

hogy nem mindegy, hogy nincs hiába,

ez már tavasz, itt van a Húsvét,

s méltók vagyunk feltámadásra.

Majd – ki tudja? – talán már holnap,

mikor fekszem békésen, holtan,

kondíts reám öreg harang,

mert ma én is rólad daloltam.

1948. március 15.